

А також у цій же залі, там ще стояв... велетенський дзигар з ебенового дерева. Його вагadlo гоїдалося туди-сюди з важким, глухим, монотонним брязком; а коли... надходив час відбивати години, з мідних легень дзигаря лунав звук такий чистий, і гучний, і глибокий, і надзвичайно благоліпний, але такого дивного тону, що по кожній годині оркестранти змушені були робити паузу... дослухаючись до того звуку; за тим і кружляння вальсуючих мимовіль припинялося, і збентеження на хвилю охоплювало всю веселу компанію, і, допоки били дзвони дзигаря, було помітно, як бліднуть найлегковажніші, а старіші й статечніші втирають собі чоло, немов у задумі чи розмислах.

Але коли й відлуння цілком затихало, фривольний сміх відразу ж ширився зібранням... і (вони) посміхалися, ніби кепкуючи з власної нервозності... і запевняли напівшепотом одне одного, що наступний передзвін дзигаря не спровокує в них жодних подібних емоцій, а тоді, коли проминало ще шістдесят хвилин... знову лунав передзвін дзигаря і знову надходило те саме збентеження, і трепет, і задума, як і перед тим. Та попри всі ці речі, то був веселий, розкішний бал...

Е.А. По. Маска Червоної смерті

ЧАСТИНА ПЕРША
ВСТУПНІ ЗАСНУВАННЯ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Розділ перший

Співбесіда з наймачем

Джек Торренс подумав:

«Уїдливе чмо».

Зросту в Уллмані було п'ять і п'ять¹, а рухався він з тією метушливою манірністю, яка, здається, є ексклюзивно притаманною всім таким опецькам. Проділ у волоссі мав ідеальний, темний костюм на ньому був скромний, але будив довіру. «Я — та людина, якій ви можете повірити свої проблеми» — промовляв цей костюм до грошовитого клієнта. Натомість найманому робітникові він різко кидав: «Знай своє місце, ти». У петлиці його червоніла гвоздика, мабуть для того, щоби ніхто посеред вулиці не переплутав Стюарта Уллмана з місцевим трунарем.

Слухаючи балачку Уллмана, Джек зізнався собі, що йому, либонь, не сподобалася б жодна людина по той бік столу — за таких обставин.

Уллман запитав щось, чого він не дочув. Це не на користь; Уллман був того типу людиною, що занотовує такі хиби до свого ментального ролодексу², аби використати їх потім.

— Перепрошую?

¹ 5 футів 5 дюймів = 165 см.

² «Rolodex» — створений 1956 року відомим винахідником оргтехніки Арнольдом Нойштадтером (1910—1996) пристрій, у якому пошук заздалегідь занесеної на картки інформації прискорюється їх швидким обертанням; ролодексом і сьогодні часто називають будь-який персональний органайзер.

— Я питаю, чи цілком ваша дружина усвідомлює, на що саме ви тут наймаєтеся. А ще ж у вас є син, звісно. — Він поглянув долу, на анкету, що лежала перед ним. — Деніел. Вашу дружину анітрохи не лякає ця перспектива?

— Венді — надзвичайна жінка.

— А син у вас також надзвичайний?

Джек посміхнувся великою рекламною усмішкою:

— Гадаю, нам подобається так думати. Він доволі самостійний як для п'ятирічного хлопчика.

Жодної усмішки навзаєм від Уллмана. Він засунув Джекову заяву назад до теки. Тека пішла до шухляди. Стільниця тепер стала цілком порожньою, якщо не рахувати бювара, телефону, лампи «Тензор»¹ та кошика для вхідних/вихідних паперів. Обидві половинки вхідних/вихідних також були порожніми.

Уллман підвівся й рушив до картотечної шафи в кутку.

— Обійдіть стіл, будь ласка, містере Торренс. Подивимося плани готельних поверхів.

Повернувшись із п'ятьма великими аркушами, він поклав їх на сяючу поверхню горіхової стільниці. Джек став у нього за плечем, дуже виразно відчуваючи запах Уллманового одеколону. *«Всі мої чоловіки користуються англійською шкірою або зовсім нічим»*² — майнуло в голові геть безпідставно, і йому довелося прикусити собі язика, щоб не реготнути. З-поза стіни, ледь чутно, долітали звуки кухні готелю «Оверлук», там уже все вщухало після ланчу.

— Горішний поверх, — різко мовив Уллман. — Це горище. Зараз там нема абсолютно нічого, окрім старого непотребу. Після Другої світової війни «Оверлук» кілька разів міняв

¹ «Tensor Lamp» — сконструйований 1959 року любителем нічного читання Джеєм Монро (1927—2007) тип популярного шарнірного світильника з 12-вольтовою лампою, яка дає концентрований сніп яскравого світла.

² Постійна фраза з плакатів та радіо-відеокліпів, у яких починаючи з 1949 року модний чоловічий одеколон «English Leather» рекламують різні жінки.

господарів і, схоже на те, що кожний наступний менеджер усе, що він вважав непотрібним, відправляв на горище. Я хочу, щоби там всюди було розставлено пастки на пацюків і розкладено отруйні приманки. Дехто з покоївок третього поверху каже, ніби чув там шарудіння. Я цьому ані на крихту не вірю, але не мусить залишатися навіть єдиного шансу зі ста на те, щоби бодай один пацюк жив у готелі «Оверлук».

Джек, який підозрював, що в кожному готелі світу є один чи парочка щурів, утримав свого язика на припоні.

— Звісно, ви за жодних обставин не дозволятимете заходити на горище своєму сину.

— Так, — відповів Джек, знову зблиснувши великою рекламною усмішкою.

Яке приниження. Невже це уїдливе чмо дійсно вважає, що він дозволив би своєму синові тинятися поміж пасток на горищі, захаращеному викинутими меблями й бозна ще чим?

Уллман зісмикнув план горішнього поверху й поклав його під низ стосу.

— «Оверлук» має сто десять гостьових номерів, — повідомив він учительським тоном. — Тридцять з них, усі класу люкс, містяться на третьому поверсі. Десять — у західному крилі (включно з Президентським люксом), десять — у центрі й ще десять — у східному крилі. З усіх відкриваються розкішні панорами.

«Чи не міг би ти обійтися бодай без рекламних вихвалянь?»

Але тримався він мовчки. Йому потрібна була ця робота.

Уллман перекинув під низ стосу третій поверх, і тепер вони роздивлялися другий.

— Сорок номерів, — сказав Уллман. — Тридцять дво-місних і десять одномісних. А на першому — по двадцять тих і тих. Плюс три білизняні шафи на кожному з поверхів,

і ще комори, які розташовані в дальньому східному кінці готелю на другому поверсі і дальньому західному кінці на першому. Є питання?¹

Джек похитав головою. Уллман зісмикнув геть плани другого й першого поверхів.

— Тепер. Вестибюльний рівень. Тут, у центрі, реєстраційна стійка. За нею — офіси адміністрації. Вестибюль від реєстраційної стійки тягнеться в обох напрямках на вісімдесят футів. Отут, у західному крилі, обідня зала «Оверлук» та салон-бар «Колорадо». Бенкетно-бальна зала міститься в східному крилі. Є питання?

— Тільки щодо підвалу, — промовив Джек. — Для зимового доглядача це найважливіший з усіх рівень. Де, так би мовити, відбувається головна дія.

— Усе те покаже вам Ватсон. План підвального рівня є на стіні котельні. — Уллман значливо насупився, либонь демонструючи, що він — менеджер — не має стосунку до таких приземлених аспектів життєдіяльності «Оверлука», як котельня чи водопровідна система. — Непогано було б встановити кілька пасток і там також. Хвилиночку...

Він надряпав щось у записнику, видобутому з внутрішньої кишені піджака (кожна сторінка була позначена виконаним жирним чорним шрифтом написом *Зі стола Стюарта Уллмана*), вирвав аркуш і кинув його до кошика вихідних. Папірець улігся там, такий самотній на вигляд. Записник знову зник у кишені піджака Уллмана, наче в якогось ілюзіоніста, що таким чином завершив свій фокус. Щойно ти його бачив, Джекі-бой, а відтак і ні. Цей парубок таки дійсно зух.

Вони повернулися на свої попередні позиції: Уллман — за стіл, а Джек — перед ним, особа, що опитує, та опиту-

¹ У США, як і в багатьох інших країнах, нумерація поверхів традиційно починається з того поверху, який у нашій традиції вважається другим.

ваний, прохач та непіддатливий бос. Уллман склав свої акуратні крихітні ручки на столі поверх бювара і дивився прямо на Джека, маленький, лисіючий чоловічок у банкірському костюмі й краватці невиразного сірого тону. Квітка в його петлиці врівноважувалася маленьким значком на протилежному лацкані. На значку маленькими золотими літерами було позначено просто: СЛУЖБОВЕЦЬ.

— Я буду з вами гранично відвертим, містере Торренс. Елберт Шоклі — впливова людина з великою часткою акцій «Оверлука», який за всю свою історію цього сезону вперше показав прибуток. Містер Шоклі також член Ради директорів, але він не є фахівцем з готельної справи і сам першим це визнає. Проте свої побажання щодо цієї справи, справи доглядання, він висловив цілком ясно. Він бажає, щоби взяли вас. Я так і зроблю. Але якби я мав у цій справі розв'язані руки, я би вас не найняв.

Джекові руки лежали міцно зчеплені в нього на колінах, потіли, тиснучи одна одну.

«Уїдливе чмо. Уїдливе чмо. Уїдливе чмо. Уїдливе...»

— Я не повірю, ніби я вам не неприємний, містере Торренс. Мені то байдуже. Звісно, ваші почуття щодо мене не відіграють жодної ролі в моєму переконанні, що ви не той, хто потрібен для цієї роботи. Протягом сезону, який триває від п'ятнадцятого травня до тридцятого вересня, «Оверлук» залучає сто десять осіб штатних працівників, можна сказати, на кожний номер припадає по одному. Не думаю, щоби я подобався багатьом з них, маю підозру, що дехто вважає мене неабияким негідником. Це було б правильне судження щодо мого характеру. Я мушу бути неабияким негідником, щоби керувати цим готелем так, як він на те заслуговує.

Він поглянув на Джека, очікуючи зауважень, і Джек знову спалахнув рекламною усмішкою, великою й образливо зубастою.

Уллман продовжив:

— «Оверлук» було збудовано в тисяча дев'ятсот сьомому — тисяча дев'ятсот дев'ятому роках. Найближче місто Сайдвіндер — за сорок миль¹ на схід звідси по дорогах, які стають непрохідними десь від кінця жовтня чи від листопада і до якогось дня в квітні. Збудував готель чоловік на ім'я Роберт Таунлі Ватсон, дід нашого сьгоднішнього техника-доглядача. Тут бували Вандербільти й Рокфеллери, Астори і Дюпони. Чотири президенти зупинялися в Президентському люксі. Вілсон, Гардінг, Рузвельт і Ніксон.

— Я б не дуже пишався Гардінгом і Ніксоном, — мугикнув Джек².

Уллман насупився, але попри це продовжив:

— Для містера Ватсона це виявилось понад його сили, тож тисяча дев'ятсот п'ятнадцятого року він продав готель. Його знову продавали у тисяча дев'ятсот двадцять другому, двадцять дев'ятому та тридцять восьмому роках. Готель простояв порожнім до кінця Другої світової війни, аж поки його не придбав, щоб цілком переобладнати, Горес Дервент — винахідник-мільйонер, пілот, кінопродюсер і підприємець.

— Я знаю це ім'я, — сказав Джек.

— Авжеж. Схоже, що все, до чого він торкався, перетворювалося на золото... окрім «Оверлука». Перш ніж поріг готелю переступив перший післявоєнний гість, він вгатив у нього понад мільйон доларів, перетворивши старезну реліквію на туристичну принаду. Це саме Дервент додав корт для роуку, який, як я бачив, так вам сподобався, коли ви сюди прибули.

¹ 40 миль = 64,4 км.

² Warren Gamaliel Harding (1865—1923) — 29-й президент (1921—1923), за якого було проведено чимало гідних реформ, але одночасно сталося чимало великих корупційних скандалів, зокрема в Бюро нагляду за дотриманням Сухого закону; Richard Nixon (1913—1994) — 37-й президент, єдиний в історії США, який у результаті Вотергейтського скандалу пішов у відставку, щоб уникнути імпічменту.